

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

ע.

עין משפט
נר מצוה

ה א מיי פטוי מהל
איסורי ביאה הליג
טושי"ע אה"ע סי' ד וסעי'
ה וסעי' טו:
ב ב טושי"ע אה"ע סי' ב
סעי' א בהג"ה:
ג ג ד מיי פטוי מהל
איסורי ביאה הליג
טושי"ע אה"ע סי' ב סעיף
ג:
יא ה טושי"ע חו"מ סי' ז
סעי' ו וסי' קנד:
יב ו מיי פטוי מהל
סנהדרין הליד סגנ
לאוין רח טושי"ע חו"מ סי'
ח סעי' ד:
יג ז מיי פטוי מהל
איסורי ביאה הליג
סגנ לאוין קבו טושי"ע
אה"ע סי' נה סעי' ה:
יד ח מיי שם הלי' ב
טושי"ע חו"מ סי' עה
סעי' ג:

תורה אור השלם

1. ויאבדו בני ישראל
השבים מהגולה וכל
השבדים משמנות גויי
הארץ אלהם לדרש לך
אלהי ישראל.
2. וישמע סנבלט החרוני
וטוביה העבד העמני
ויעד לקח רעה גדלה
אשר בא אדם לבקש
טובה לבני ישראל.
3. כי רבים ביהודה
בעלי שבועה לו כי חתן
הוא לשכניה בן ארחה
ויהיו בן לקח את בת
משלם בן ברכיה:
4. ואלה העולים מתל
מלח תל הרשא כרוב
אדון ואמר ולא יכלו
להגיד בית אבותם
וירעם אם מישראל
הם: נחמיה ז טא
5. בין בגדו כי בני זרים
לקחו עתה יאכלם חרש
את חלקיהם: הושע ה ז

תוס' ר"י חוקן

רב יהודה היה ראש
בפומבדיתא. נטר. המתין
עד שיטול שלוחו של
רב יהודה. בר שישקל.
דרך גנאי אמר. ור"ש
פירש גרגון אוכל צלי
ואשכחן בפסחים [צו, א]
ודילמא שויסקל עבדי,
כלומר צלי.

לא תאכל: גירי וחרורי: מגלן אמר רב חסדא דאמר קרא וכל הנברל ממומאת גויי הארץ אליהם: ממוזרי: מגלן דכתיב וישמע סנבלט החרוני וטוביה העבד העמוני וכתיב כי רבים ביהודה בעלי שבועה לו כי חתן הוא לשכניה בן ארחה ויהיו בן לקח את בת משלם בן ברכיה וקסבר עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולך ממוזר הניחא למ"ד הולך ממוזר אלא למאן דאמר "הולך כשר מאי איבא למומר ותו ממואי דהווי ליה בני דילמא לא הווי ליה בני ותו ממואי דהכא הווי להו וסליקו דילמא התם הווי אלא מהכא ואלה העולים מתל מלח תל הרשא כרוב אדון ואמר ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישראל הם תל מלח אלו בני אדם שדומים מעשיהם למעשה סדום שנהפכה לתל מלח תל הרשא זה שקורא אבא ואמו משתקתו ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישראל הם זה הוא אסופי שנאסף מן השוק כרוב אדון ואמר רבי אבהו אמר אדון אני אמרתי יהיו ישראל לפני השוכים ככרוב והם שמו עצמם ככרוב אמר רבי אבהו אמר אדון אע"פ ששמו עצמם ככרוב הן השוכים לפני ככרוב אמר רבה בר רב הונא כל הנושא אשה שאינה הוגנת לו מועלה עליו הכתוב כאילו חרשו לכל העולם כולו וזרעו מלח שנאמר ואלה העולים מתל מלח תל הרשא אמר רבה בר רב אדא אמר רב כל הנושא אשה לשום ממוון הויין לו בנים שאינן מהוגנים שנאמר בה' בגדו כי בני זרים ילדו ושמא תאמר ממוון פלט תלמוד לומר עתה יאכלם חרש את חלקיהם ושמא תאמר חלקו ולא חלקה תלמוד לומר חלקיהם ושמא תאמר לזמן מרובה ת"ל חרש מאי משמע אמר רב נחמן בר יצחק חרש נכנס וחרש יצא וממונם אבד ואמר רבה בר רב אדא ואמרי לה אמר רבי סלא אמר רב המנונא כל הנושא אשה שאינה הוגנת לו אליהו כופתו והקב"ה רוצעו ונתנא על כולם אליהו כותב והקב"ה חותם אוי לו לפוסל את זרעו ולפוגם את משפחתו ולנושא אשה שאינה הוגנת לו ואלהו כופתו והקב"ה רוצעו וכל הפוסל פסול ואינו מדבר וכל בשבחה לעולם ואמר שמואל דבמומו פוסל ההוא גברא דמנהדרדעא דעל לבי מטבחיא בפומבדיתא אמר להו הבו לי בישרא אמרו ליה נטר עד דשקיל לשמיעיה דרב יהודה בר יחזקאל וניתב לך אמר מאן יהודה בר שויסקאל דקדים לי דשקל מן קמאי אזלו אמרו ליה לרב יהודה שמתיה אמרו רגיל דקרי אינשי עבדי אכריו עליה דעבדא הוא אול ההוא אזמניה לדינא לקמיה דרב נחמן אייתי פיתקא דהומנא אול רב יהודה לקמיה דרב הונא אמר ליה איזיל או לא איזיל אמר ליה המול"ט לא מיבעי לך למיזל משום דגברא רבה את אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל אתא אישכחיה דקעביד מעקה אמר ליה לא סבר לה מר להא דאמר רב הונא בר אידי אמר שמואל יביון שנתמנה אדם פרנס על הצבור אסור בעשיית מלאכה בפני שלשה א"ל פורתא דגונדריתא הוא דקא עבידנא א"ל מי סניא מעקה דכתיב באורייתא או מחיצה דאמור רבנן א"ל יתיב מר אקרפיטא א"ל ומי סני ספסל דאמור רבנן או איצטבא דאמרי אינשי א"ל ליכול מר אתרוגנא אמר ליה הכי אמר שמואל כל האומר אתרוגנא תילתא ברמות רוחא או אתרוג כדקריוה רבנן או אתרוגא דאמרי אינשי אמר ליה לישתי מר אנבגא אמר ליה מי סני איספרגוס דקריוה רבנן או אנפק דאמרי אינשי אמר ליה תיתי דונג תשקינן אמר ליה הכי אמר שמואל אין משתמשים באשה קטנה היא בפירוש אמר שמואל אין משתמשים באשה כלל בין גדולה בין קטנה נשדר ליה מר שלמא לילתא א"ל הכי אמר שמואל קול באשה ערוה אפשר ע"י שליח א"ל הכי אמר שמואל אין

לא תאכל: גירי וחרורי: מגלן אמר רב חסדא דאמר קרא וכל הנברל ממומאת גויי הארץ אליהם: ממוזרי: מגלן דכתיב וישמע סנבלט החרוני וטוביה העבד העמוני וכתיב כי רבים ביהודה בעלי שבועה לו כי חתן הוא לשכניה בן ארחה ויהיו בן לקח את בת משלם בן ברכיה וקסבר עובד כוכבים ועבד הבא על בת ישראל הולך ממוזר הניחא למ"ד הולך ממוזר אלא למאן דאמר "הולך כשר מאי איבא למומר ותו ממואי דהווי ליה בני דילמא לא הווי ליה בני ותו ממואי דהכא הווי להו וסליקו דילמא התם הווי אלא מהכא ואלה העולים מתל מלח תל הרשא כרוב אדון ואמר ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישראל הם תל מלח אלו בני אדם שדומים מעשיהם למעשה סדום שנהפכה לתל מלח תל הרשא זה שקורא אבא ואמו משתקתו ולא יכלו להגיד בית אבותם וזרעם אם מישראל הם זה הוא אסופי שנאסף מן השוק כרוב אדון ואמר רבי אבהו אמר אדון אני אמרתי יהיו ישראל לפני השוכים ככרוב והם שמו עצמם ככרוב אמר רבי אבהו אמר אדון אע"פ ששמו עצמם ככרוב הן השוכים לפני ככרוב אמר רבה בר רב הונא כל הנושא אשה שאינה הוגנת לו מועלה עליו הכתוב כאילו חרשו לכל העולם כולו וזרעו מלח שנאמר ואלה העולים מתל מלח תל הרשא אמר רבה בר רב אדא אמר רב כל הנושא אשה לשום ממוון הויין לו בנים שאינן מהוגנים שנאמר בה' בגדו כי בני זרים ילדו ושמא תאמר ממוון פלט תלמוד לומר עתה יאכלם חרש את חלקיהם ושמא תאמר חלקו ולא חלקה תלמוד לומר חלקיהם ושמא תאמר לזמן מרובה ת"ל חרש מאי משמע אמר רב נחמן בר יצחק חרש נכנס וחרש יצא וממונם אבד ואמר רבה בר רב אדא ואמרי לה אמר רבי סלא אמר רב המנונא כל הנושא אשה שאינה הוגנת לו אליהו כופתו והקב"ה רוצעו ונתנא על כולם אליהו כותב והקב"ה חותם אוי לו לפוסל את זרעו ולפוגם את משפחתו ולנושא אשה שאינה הוגנת לו ואלהו כופתו והקב"ה רוצעו וכל הפוסל פסול ואינו מדבר וכל בשבחה לעולם ואמר שמואל דבמומו פוסל ההוא גברא דמנהדרדעא דעל לבי מטבחיא בפומבדיתא אמר להו הבו לי בישרא אמרו ליה נטר עד דשקיל לשמיעיה דרב יהודה בר יחזקאל וניתב לך אמר מאן יהודה בר שויסקאל דקדים לי דשקל מן קמאי אזלו אמרו ליה לרב יהודה שמתיה אמרו רגיל דקרי אינשי עבדי אכריו עליה דעבדא הוא אול ההוא אזמניה לדינא לקמיה דרב נחמן אייתי פיתקא דהומנא אול רב יהודה לקמיה דרב הונא אמר ליה איזיל או לא איזיל אמר ליה המול"ט לא מיבעי לך למיזל משום דגברא רבה את אלא משום יקרא דבי נשיאה קום זיל אתא אישכחיה דקעביד מעקה אמר ליה לא סבר לה מר להא דאמר רב הונא בר אידי אמר שמואל יביון שנתמנה אדם פרנס על הצבור אסור בעשיית מלאכה בפני שלשה א"ל פורתא דגונדריתא הוא דקא עבידנא א"ל מי סניא מעקה דכתיב באורייתא או מחיצה דאמור רבנן א"ל יתיב מר אקרפיטא א"ל ומי סני ספסל דאמור רבנן או איצטבא דאמרי אינשי א"ל ליכול מר אתרוגנא אמר ליה הכי אמר שמואל כל האומר אתרוגנא תילתא ברמות רוחא או אתרוג כדקריוה רבנן או אתרוגא דאמרי אינשי אמר ליה לישתי מר אנבגא אמר ליה מי סני איספרגוס דקריוה רבנן או אנפק דאמרי אינשי אמר ליה תיתי דונג תשקינן אמר ליה הכי אמר שמואל אין משתמשים באשה קטנה היא בפירוש אמר שמואל אין משתמשים באשה כלל בין גדולה בין קטנה נשדר ליה מר שלמא לילתא א"ל הכי אמר שמואל קול באשה ערוה אפשר ע"י שליח א"ל הכי אמר שמואל אין

גלותא וחתניה דבי נשיאה כדאמרינן בהעור והרוטב (מולין דף קנד.) משום דרב נחמן חתני דבי נשיאה הוא מולול בשמעמיה דר' יוחנן יקרא דבי נשיאה. שהוא חתן הנשיא: אסור לעשות מלאכה בפני שלשה. שגנאי הוא ושפלות לדור שכפופים לזה שאין לו מי שיעשה מלאכתו: דגונדריתא. היינו מעקה צחחד הלשונות: מי סני. כלומר מכוער ושנוי לשון תורה ולשון שאר בני אדם שאתה מדבר בעמקי שפה. ומתכוין היה רב יהודה לתפסו דבדבריו לקנטרו להודיעו שלא היה לו להנשא עליו להזמין לפניו: אקרפיטא. ספסל: סילפא צרמוס רוחא. מתוך ששליש רוחו גסה הוא מנשה דביצורו: אנבגא. כוס שהוא רביעית והיו רגילין לשתות כוס אחד ממשקה העשוי לשתותו שחרית וקוריהו אספרגוס במסכת ברכות (דף נא.). אנפק. כוס של רביעית ולשון אנפק היה שגור צפיהם: סיפי דונג. תבא צתי שכן שמה: אין משתמשין באשה. שלא ילמדנה להיות רגילה בין האנשים: קטנה היא. רב נחמן קאמר לה: לילתא. שם אשתו: קול באשה ערוה. שנאמר השמיעני את קולך ואם אשאל בשלומה תשיבני: אמר ליה רב נחמן אפשר. לשלוח לה שאילת שלום ע"י שליח: אין

(א) [בכמ"י: וקסבר],
(ב) [לעיל סה ע"ב ע"ש],
(ג) [בכמ"י: בר רב
הונא], (ד) [מס' ד"א פ"א,
(ה) [בשאלחות סימן מ"א פ'
וארז איהא מילא נמי הכי
על כולם וכו'], (ו) [בכמ"י
וע"י טוסף: שכל הנושא
אשה שאינה הוגנת לו,
(ז) [בכמ"י וע"י טוסף:
אפיק שפירי ושמתיה
אמרו ליה רגיל וכו'],
(ח) [ע"י לעיל כח ע"א],
(ט) [בש"ל מוחק מחלו,
(י) [בכמ"י וע"י ליחוי,
(יא) [בכמ"י הגי' אלוטבא
דאמור רבנן או ספסל
דאמרי אינשי], (יב) [ב"ל
דיקק כ"א בשאלחות],
(יג) [למן פ"א: (ט) ברכות
ד"ה, (ט) ויקרא כב, יג,
(ט) וימנות סח ע"ג,
(ט) רש"י מ"י, (ז) [בכמ"י
שכמ"י: (ו) וכו'], (ק) [בכמ"י
שכמ"י: מתרישין], (ר) [ש"ל
מ"י [בכמ"י שלפני דפוס
קראקא ראימי דלדריפה
שוא מקיס וכמז דבן צ"ל
בכמ"י: (ו) וכו'], (ס) [בכמ"י
של עולם], (סא) [בכמ"י
שכמ"י: ולקנטרו וכו'
להנשא עליו], (סב) [ש"ל
השירים ב].

הגהות הגר"א

[א] נב' ולנושא אשה
שאינה הוגנת לו (אליהו
בפותרו והקב"ה רוצעו)
ת"מ וצ"ב בכ"י ל"ב
לה: [ב] שם ואינו מודבר
בשבחו של עולם כ"ל: